[Hanne Reintoft.]

det ene firma efter det andet til krak og lukning?

Endnu en bemærkning om støtten til boligministerens såkaldte arbejdshuse. Betyder forslaget, at en privat virksomhed kan opføre arbejderboliger med statstilskud, og i givet fald: hvem er så ansvarlig for, at reglerne om udlejning overholdes? Må jeg bede om et præcist svar.

Jeg vil også gerne vide, om disse formentlig små lejligheder bliver udlejet til familier med børn, hvis de pågældende arbejdspladser, der er basis for lejlighederne, går konkurs som følge af regeringens politik. Vi må vende os mod dette forslag, for vi finder, at boligproblemet for tilflyttet arbejdskraft ikke løses ad den vej, det må løses af de pågældende kommuner på en ordentlig måde.

Vi mener ikke, det er rigtigt at forsøge at koncentrere hverken beskæftigelse eller bolig i enkelte områder. En fornuftig egnsudvikling sammen med en fornuftig bolig- og byggepolitik ville gøre det foreliggende forslag ganske unyttigt.

Det giver ingen ny kollegielov at flytte reglerne om støtte til kollegiebyggeri over i boligloven. Kollegiebyggeriet har gennem årene fået samme behandling som det almindelige boligbyggeri, nemlig at der er bygget for lidt og for dyrt. Heller ikke her løser ministerens forslag problemerne, men går udenom.

Vi går selvfølgelig ind for en udvidelse af kollegiebyggeriet — alle ved, hvor stort behov der er for det — vi går ind for en udvidelse, der sikrer et tilstrækkeligt værelse- og lejlighedsantal ikke blot til unge under højere uddannelse, men også til lærlinge og i det hele taget til unge, der søger selvstændig bolig. Tilskud til kollegier bør endvidere også i langt højere grad omfatte værelser og mindre lejligheder i det almindelige almennyttige byggeri.

Hvis ministeren fremsætter et lovforslag, der tager disse ting med: tilstrækkeligt byggeri, overkommelige priser og mere varierede muligheder for boligvalg, så finder vi det rimeligt, men i den nuværende form er forslaget for dårligt.

Der er mange nye og interessante ting i det forslag til folketingsbeslutning, som socialdemokratiet har fremsat. Det er ikke nyt alt sammen, men en del af punkterne må indgå i en samlet løsning for bolig- og byggelovgivningen.

Vi finder det brugbart at lade en bevilling på finansloven skabe mulighed for jordkøb til boligbyggeri, men det må kædes sammen med en ekspropriationsret til jordens hidtidige værdi, altså landbrugsværdien, hvor der er tale om landbrugsjord. Jeg håber, at også socialdemokratiet vil være med til at tage et sådant skridt.

Det er også et fremskridt, om end lidt beskedent, at hæve kvotaen for det sociale byggeri. Principielt mener mit parti, at selve byggeomkostningerne må ned, og her er det særlig kurstab og grundspekulation, der skal ryddes bort. Men som en overgangsordning er rentesikring til 20.000 lejligheder bedre end boligministerens rentelån til 13.000.

De foreslåede bestemmelser om boligdemokrati lyder pænt og kan vel også i nogle tilfælde betyde en fordel, men socialdemokratiet vil vel ikke bestride, at skal det ikke bare være ordgas, må det indebære, at man nationaliserer boligmassen, så lejerne virkelig får medindflydelse. Så længe private — og her gælder det, at det er hajer og spekulanter — kan skalte og valte med hjemmene, som det passer dem, bliver den medbestemmelsesret, der kan komme på tale, kun små krusninger på overfladen. Det mest interessante ved lejerdemokratibestemmelserne er pkt. 4. Hvis det kan skærpes — og det vil hr. Helge Nielsen måske uddybe — så reglerne bliver klare, vil mange lejere kunne kræve overtagelse af ejendommen. Set i relation til de mange ejendomme, der moderniseres for tiden i strid med lejernes ønske og til trods for, at ejendommene bogstavelig talt er saneringsmodne, mener jeg, der er positive ting at finde i dette punkt, som nok var en prøve værd.

Konsulentordningen gennem et statsorgan har vi derimod ikke megen tiltro til. Hvis man vil ulovlighederne til livs — og det vil man vel — føler jeg mig overbevist om, at lejerbevægelsens egne folk selv kan løse disse problemer, hvis de får den fornødne støtte. Jeg tror ikke, man kan give dem bedre støtte end ved at indføre strammere straffebestemmelser i lejelovgivningen,